

Koronastengte museer og gallerier tærer på dem som setter kuns tens fysiske kvaliteter høyt.

Bildene på baksidene

Øivind Storm Bjerke
KUNST

Are Blytts: «Being»

Kunstmotiv. Utgitt i forbindelse med utstilling på Galleri K med samme navn. Utstillingen er utsatt, men skal etter planen åpne 5. mai og stå til 7. juni.

ANMELDELSE

Are Blytts kunstbok «Being» gir en annen inngang til bildene enn om man så dem i et galleri – på godt og vondt.

Å måtte begrense sin omgang med billedkunst til reproduksjoner i bøker og på nettet begynner å tære på. I alle fall for de av oss som er av den oppfatning at kunstverk har særskilte kvaliteter knyttet til materialer, tekstur, størrelse, forholdet til andre kunstverk og rommet det er plassert i. Men noen ganger kan en bok gi anledning til å fordype seg i kunstverkene, og den kan åpne for andre perspektiver enn man kanskje ville fått om man så dem på en utstilling. Det er tilfelle med en ny bok fra kunstner Are Blytts hånd.

Allerede før jeg åpner boken har omslaget gitt meg en føring på hvordan jeg kommer til å forstå bildene i den. Tittelen «Being» er trykt i liten skrift mot hvit bakgrunn. Begrepet «Being» gir straks assosiasjoner til den eksistentiale tradisjonen i filosofien, enten kunstneren

vil det eller ikke. Den blir ikke mindre tilstedeværende når et portrett av Søren Kirkegaard inngår i boken. Fenomenologen Martin Heideggers «Væren og tid» og Jean-Paul Sartres «Væren og intet» dukker opp som resonansbunn for bildene.

Forholdet mellom ord og bilde går igjen i Blytts kunst. Tidligere har han laget en serie bilder hvor kjente forfatternavn er stensilert inn på bildeflaten. Denne gangen opptrer hvite rektangler med ord i bildene. Det er en opplagt referanse til såkalte memner, sammenstilling av ord og bilder som spres digitalt og ender opp som et allemannseie. I noen bilder har Blytt i tillegg limt inn fotografier, men det er ikke noen åpenbar sammenheng mellom ordene og motivene på fotografene, eller mønstrene som danner seg på de malte flatene.

Sammenstillingen av et mem som «The beginning of the end» med et fotografi av en svart katt som går over veien, er montert på et lerret farget inn med bleke rødbrune nyanser. Verket oppleves som et presist bilde på stemningen som preger tiden vi er inne i. Denne koplingen mellom det dagligdagse og et dypt eksistensielt alvor, er et av trekkene som gjør det verdt å fordype seg i Blytts bilder. Man aner at det ligger noe mer, noe usagt under overflaten.

Ettersom man blir kjent med bildene i boken, forskyver oppmerksomheten seg mot hvordan Blytt har utformet de ulike delene av bildeflaten gjennom bruken av memner, fotografi og malte partier på et tettvevd lerret av lin. En del av bildematerialet i boken

er presentert på en måte som henviser til utstillingsmonteringer der feltene med ord fremstår som selvstendige elementer. Vi kan følge dem fra bilde til bilde, og det oppstår mer og mindre meningsfulle kortdikt.

Ordene blir behandlet som et materiale med en visuell fremtoning løsrevet fra både hvordan vi uttaler dem og meningen de har. Plassert på en bakgrunn av flyktig malte lerreter, gir det assosiasjoner til kalligrafien og tekstene på japanske tusjmalerier.

Det er ingen åpenbar relasjon mellom hvordan ting trer frem for oss i bildene og hva de referer til. Til tross for at vi kan identifisere hva både ord og bilder minner oss om, føyer Blytts prosjekt seg inn i tradisjonen for abstrakt og konseptuell kunst der det sentrale er å bevisstgjøre om formens betydning for konstruksjon av mening.

Mening oppfattes ikke som noe gitt, som noe bildet imiterer. Mening skapes, og det enkelte verket fremstår som en unik meningsdannelse. Blytt knytter her an til en åpenhet for deltakende tolkning fra betrakteren, som er et grunnleggende kjennetegn ved den modernistiske kunsttradisjonen.

Boken har en egen sekvens med svart-hvitt-fotografier. To fluer som flyr over forsiden av en Penguin-utgave av Albert Camus «The Plague» dukker opp i et fotografi. Gjennom bruken av fotografi skaper Blytt en virkelighetseffekt. Vi har en innøvd vane med å lete etter hvor sant og virkelig motivet er gjengitt. Kontrasten mellom de innfelte fotografiernes virkelighetseffekt og de malte partiene på

INNI: Forholdet mellom ord og bilde går igjen i Are Blytts kunst. Blant annet i fotografiet der to fluer flyr over Albert Camus bok «The Plague».

FOTO: VEGARD KLEVEN

lerretet er påfallende, til tross for at disse partiene ofte bygger på fotografiske opptak de også. Men her forvandles

fotografi til abstrakte flekker, mønstre og strukturer gjennom et vekselspill av presise penselstrøk og flytende maling som bryter ned virkelighetseffekten. Blytt har også arbeidet med tredimensjonal kunst i form av skulptur og klær. På noen av bildene i boka ser vi lerretenes skygger, noe som forteller oss at de er fritthengende. Det understreker

karakteren av at også bilder på en vegg er objekter.

Når vi lukker «Being» finner vi et fotografi på baksiden som gjengir en detalj av en klassisk marmorskulptur. Det er som om kunstneren gir et nikk til kunstverket som fysisk objekt. En hund ser hengivent opp og klorer forsiktig på eierens ben for å få hans oppmerksomhet. Et av de mest karakteristiske

trekkene ved Blytts kunst, som har preget verkene hans fra hans første fremtreden på kunstscenen, er dette forsiktede, nedtonede og nesten usynlige nærværet. Det stille, tankefulle og presise språket som alltid har utmerket seg i Blytts kunst, gjør at den føles spesielt relevant og viktig akkurat nå.

Øivind Storm Bjerke
kunst@klassekampen.no